

De ravage was enorm bij het station Simpelveld. Vier spoorwagons waren uit de wissel gelopen, hadden het spoor verwrongen en iedere vorm van railvervoer onmogelijk gemaakt. De zware stoomlocomotief was op de rails blijven staan. Hijgend en puffend stond het gevaarte stoom af te blazen. De machinist was van de loc gesprongen en het veld ingerend. Van een afstand stond hij handenwringend de ravage gade te slaan. Een woedende stationchef brulde hem toe als de weerlicht de loc te bemannen en het gevaarte in de ontspoorde wagons te rijden. De machinist hief zijn handen ten hemel, maar gaf uiteindelijk gehoor aan het bevel van de chef. Hij reed de stoomloc een paar meter terug, zette de remmen vrij en liet het monster losbrullen. Met een klap die tot ver in de omtrek te horen was boorde de locomotief zich in de ontspoorde wagons. De kracht van de botsing was zo groot dat de loc zich tot de assen in de bedding boorde.

Het spoorwegpersoneel dronk een borrel op de „goede afloop” en spoedde zich vervolgens snel naar huis om aan de wraak van de Duitsers te ontkomen. De botsing was namelijk al maanden gepland. Op het moment dat de Duitsers de grens zouden oversteken zou de spoorwegverbinding bij het station Simpelveld onklaar worden gemaakt. De ploegbaas verbrandde nog snel de adreslijsten van alle spoorwegmensen. De bezetters stonden de volgende dag al bij de baas op de stoep. Hij kreeg opdracht onmiddellijk het spoor vrij te maken.

Gebeurde dat niet dan zou hij de kogel krijgen. „We hebben nog nooit op Pinksteren gewerkt en doen dat nu ook niet”, verzekerde de NS employé met nadruk, onderwijl de Heilige Geest om kracht biddend. Een hogere officier hoorde het hoogoplopend twistgesprek en toonde begrip voor de situatie. In Duitsland gold pinksteren tenslotte ook als feestdag. En op feestdagen wordt inderdaad niet gewerkt. De Simpelveldse spoorwegmensen kregen uitstel tot dinsdag maar dan moest de lijn ook vrij gemaakt worden.

• Protesten

Het is de enige keer geweest dat op de spoorlijn Maastricht-Simpelveld-Aken een botsing in elkaar is gezet. De gebeurtenis staat opgetekend in het journaal van de spoorweg. Simpelveldenaar Schols uit de Van Werschstraat heeft deze en andere „drama's”

uit de historie opgeduikeld. De spoorlijn bestaat namelijk honderdvijfentwintig jaar. Op 21 oktober werd de lijn Aken-Maastricht met veel feestvertoon geopend.

De protesten tegen de aanleg van de

lijn zijn inmiddels al lang verstomd. In de vorige eeuw kwamen de boeren, wier land langs de spoorlijn lag hevig in opstand. Ze waren doodsbang dat de koeien geen melk meer zouden geven wanneer ze de ijzeren duivel voorbij zouden zien razen. Met een voor die tijd adembenemende snelheid van vijftig kilometer per uur scheurde de trein door het Limburgse heuvellandschap. Niet alleen de koeien zouden droog komen te staan, maar ook de kippen zouden van de leg raken, zo verzekerden de landbouwers vol overtuiging en dan zou Limburg tot de bedelstaf gebracht worden.

Nu, honderdvijfentwintig jaar later, wordt er nog steeds geprotesteerd. Niet meer door de weinige boeren, die het heuvelland nog telt. De koeien zien de trein immers niet meer en de kippen leggen onverstoord hun ei. De protesten zijn nu meer gericht tegen de plannen om het spoorlijntje op te heffen. De miljoenenlijn heeft Simpelveld en het heuvelland de afgelopen decennia namelijk geen windeieren gelegd.

• Exploitatie

De plannen voor de aanleg van de spoorlijn Aken-Maastricht dateren uit 1835, vier jaar voordat in Nederland de eerste Nederlandse trein reed tussen Amsterdam en Haarlem. In februari 1846 werd de concessie voor de aanleg verleend aan de Aken-Maastrichtse Spoorweg Maatschappij. Op 21 oktober 1853 werd de lijn met veel feestelijk vertoon geopend. Het was de derde spoorlijn in ons land geworden. In Simpelveld gaf deze internationale trein aansluiting op de diligenciedienst naar Heerlen. Kolen en personen werden op snelle wijze door de heuvels vervoerd. In 1858 werden op het Nederlandse deel van de lijn tweehonderdduizend reizigers vervoerd. In

Honderdvijfentwintig jaar spoorlijn Aken-Maastricht

1867 nam de Grand Central Belge de lijn over die toen voor een verbinding zorgde van Aken via Maastricht naar Hasselt. Eenendertig jaar later werd de lijn in exploitatie genomen door de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen.

stapt worden op de snelle TEE treinen, en in Maastricht soms op de z-nexpress naar het Zuiden.

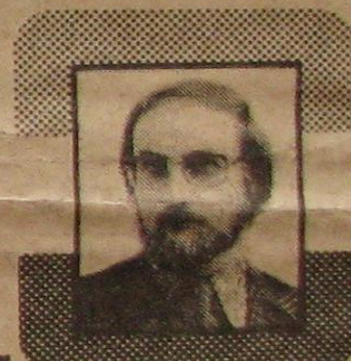
• Verwoesting

De annalen van de spoorlijn zijn interessant om door te bladeren. Tijdens de oorlog is Simpelveld op het nippertje aan totale verwoesting ontsnapt. Tijdens een hevig bombardement van Aken stonden op het Simpelveldse station twee overvolle munitietreinen het einde van de luchtaanval af te wachten. Talloze schietgebedjes zijn toen gepreveld. Immers één verdwaalde bom en het kloosterstadje was weggevaagd. Na de oorlog was het spoor tot 1949 niet te gebruiken. De terugtrekkende bezetters hadden de bruggen opgeblazen. Een vrachtwagen van de LTM verzorgde tot dat jaar het reizigersvervoer tot Schin op Geul. Op 13 mei 1949 werd het reizigersvervoer per trein hervat, hetgeen voor Simpelveld zo iets als een nationale feestdag betekende. Harmonie, schutterij, burgemeester en wethouders, zusters en paters: alles en iedereen was op de been om de trein feestelijk binnen te halen.

De feestvreugde is allang verstomd. Het station van Simpelveld, zeventig jaar oud, is gekortwiekt. Het goederenvervoer is minimaal en de Blauwe Engel heeft een rood kleurtje gekregen. Maar nog steeds is Simpelveld grensstation en dat blijft het voorlopig nog.

door
henk thonen

Later werd vanuit Simpelveld ook een spoorlijn aangelegd via Kerkrade naar Heerlen, het zogenaamde miljoenlijntje. De naam is ontstaan omdat de aanleg miljoenen heeft gekost. Simpelveld is nog steeds een „knoop-punt” in de internationale treinverbinding. Vanuit het kloosterstadje bestaat aansluiting op de intercitytreinen die de verbinding Maastricht-Amsterdam of Heerlen-Amsterdam onderhouden. In Aken kan overge-





2.5.85

● Burgemeester Teheux schakelt de 'oorlogs'radio in en opent daarmee de tentoonstelling.

DEZE WEEK EXPOSITIE IN DIENSTENCENTRUM

Oorlog en bevrijding in Simpelveld in beeld

SIMPELVELD – Met een druk op een knop werd op de avond van koninginnedag door burgemeester Teheux van Simpelveld 'Radio Oranje' in werking gesteld. Met deze originele toonen, die vooral bij ouderen gevoels van weleer opriepen, werd de vijfdaagse bevrijdingstentoonstelling in het Dienstencentrum van Simpelveld geopend.

Voorzitter Alex Hellenbrand van het Oranjecomité hield een inleiding waarbij hij allen dankte die aan het tot stand komen hadden meegewerkt. Dit waren er velen. Vooral Peter Voncken uit Bochooltz, met de grootste bijdrage, en Jac v.d. Heijden, de initiatiefnemer, moesten worden van dank in ontvangst nemen. Evenals drukkerij Nic Coenen die alle drukwerk en een bevrijdingsboekje met vele bijdragen gratis aanbod. Veel inwoners van Simpelveld had-

den een kleine of grote bijdragen van 'iets uit bevrijding en/of oorlog' in bruikleen afgestaan.

Het geheel, dat de niet kleine ruimte van het gebouw volledig vult, geeft een duidelijk, nu en dan afschuwelijk, beeld van die tijd. „Ongelooflijk wat nog waard is gebleven aan onder andere foto's, oorlogstuig en gebroedersvoorwerpen van soldaten, kranten, tijdschriften, publicaties, maar ook boeken over oorlog en bevrijding, verzet en mensen die hierin de dood von-

den, eremedailles en oorkonden,” aldus de organisatie.

In een grote ruimte achter de tentoonstelling wordt voortdurend de film over de slag om Aken en de bombardementen op deze stad vertoond. Honderden keken de eerste dag reeds naar de verschrikkelijke beelden. De tentoonstelling is deze week dagelijks geopend van 18.30 tot 21.30 uur en zaterdag van 10 tot 12 en van 14 tot 17 uur.

Terwijl Bocholtz voor de ouderen speciaal een ouderwets Oranjebal te bieden had in zaal Coerver, was Simpelveld "aanwezig" met iets heel apart: Een Bevrijdingstentoonstelling.

Die werd na een toespraak van Oranjecomité-voorzitter Alex Hellenbrand, door burgemeester Teheux met een steervolle speech, om

Aken, die in geregeld ve

Ook de stri

overwinning

te zien, eve

die tijd. Ver

Mogen wij v

van Simpelv

de tentoons

namen zijn